GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

NR. 81. *Duminecă în 27 Maiŭ (8 Iunie)* **1884.**

Brașovŭ în 26 Maiu, (7 Iunie.)

Peste o sĕptĕmână se vorŭ începe alegerile pentru dieta din Pesta. Introducerea au făcut'o bătăile dela Clușiu, Gyergyo-St. Miclăuș, Gyergyo Alfalu, Doroșma s. a. unde au fostŭ răniți și omoriți ḍecĭ de ómenĭ. Decă furia partidelorŭ maghiare va merge totŭ așa crescêndŭ, cândŭ se vorŭ terminá alegerile se va puté publicá unŭ buletinŭ de perderĭ, ca la Königgraetz.

Deprinderile constituționale ale guvernamentalilorŭ și oposiționalilorŭ maghiarĭ puținŭ se potrivescŭ cu fanfaronadele foilorŭ din Pesta. Cultura ce-o reclamă aceste foi pentru maghiarismŭ și spiritulŭ înălțătorŭ și întineritorŭ, ce pretindŭ că isvoresce din parlamentulŭ maghiarŭ sĕ preface, în mijloculŭ luptelorŭ crâncene de partidă, într'unŭ barbarismŭ, care mai curêndŭ ne aduce aminte de timpurile, cândŭ domnea dreptulŭ pumnului!

Ciudată epocă! Adversarii noștrĭ politicĭ ne chiamă la pretinsulŭ isvorŭ alŭ întineririi sufletescĭ din Pesta și nu vĕdŭ cum chiar poporulŭ maghiarŭ îmbĕtrânesce pe ḍĭ ce merge, cum se abrutiséză și sĕ demoraliséză în timpulŭ alegerilorŭ prin cârciumĭ, aceste isvóre înveninate ale corupțiunii.

Cârciumarii au ajunsŭ a fi aḍĭ crescătorii politicĭ ai poporului suveranŭ. Ei predomină situațiunea în mĕsură așa de mare, încâtŭ decă le-ar veni în minte se încheie cu toții o alianță spre a resturná guvernulŭ, peste doue sĕptĕmânĭ n'ar mai fi dlŭ Tisza la putere. Și ce este mai ciudatŭ, póte că le-arŭ succede a face acéstă lovitură de statŭ numai cu beuturĭ spirtuóse false, de carĭ și așa se împartŭ din nenorocire între poporulŭ alegătorŭ cu miile de hectolitri, lipsindŭ în fierbințéla luptei electorale orĭ-ce controlŭ.

Și apoi totŭ se mai întinerescă sufletulŭ bietului poporŭ, care stă se îmbrâncéscă sub povara sarcinilorŭ publice, ce trebue sĕ le supórte!

Cunóscemŭ hotăririle conferinței dela Sibiiu. Ele suntŭ obligătóre pentru toțĭ alegĕtorii românĭ, căcĭ cu prea puține escepțiunĭ toțĭ au fostŭ representați în acea conferență,

Este o datoriă națională pentru fie-care Românŭ ca se respecte acele hotărîrĭ și se facă ca se fie respectate de toțĭ.

Inainte de tóte trebue se veghiămŭ ca poporulŭ nostru sĕ nu fie redusŭ de rĕuvoitorii, carĭ îlŭ folosescŭ ca unéltă pentru a-șĭ ajunge scopurile lorŭ mârșave.

Sciri neliniștitóre amŭ primitŭ din unele părțĭ ale Ardélului.

După cum ne spune corespondența de mai la vale, în Săcele Ungurii agitéză între alegătorii Românĭ pentru ca sĕ ajute a alege unŭ deputatŭ guvernamentalŭ. La adunarea guvernamentalilorŭ au luatŭ parte și câțiva Românĭ. Nu mai au inimă acești ómeni pentru suferințele poporului? nu vĕdŭ ei că prin purtarea lorŭ se degradéză înaintea ochilorŭ dușmanilorŭ lui și strică sfintei cause pentru care luptămŭ cu toții?

O altă scire durerósă ne vine din marginea cealaltă a Ardélului. Ni se spune, că câțiva alegĕtorĭ din Năsĕudŭ lucră aḍĭ pe față ca Năsĕudenii sĕ alégă deputatŭ românŭ în programa guvernului, și că unulŭ din cărturarĭ voiesce a pășĭ ca candidatŭ tisaistŭ.

Năsĕudenii nu numai c'au fostŭ representațĭ la conferența din Sibiiu, dér s'au declaratŭ chiar de mai înainte solidarĭ cu conclusele ei. Sperămŭ dér, că ómenilorŭ de bine le va succede a paralisá orĭ-ce mișcare secesionistă din cerculŭ Năsĕudenŭ și vorŭ scí se salveze onórea stindardului naționalŭ, care astăḍĭ ne este mai scumpă ca orĭ și cândŭ și a căruia umilire nu se póte plătí cu tóte comorile lumei.

Se veghiămŭ, că marĭ sunt ispitele și mare este încă numĕrulŭ celorŭ slabĭ de ângerŭ din sînulŭ nostru!

Scirĭ telegrafice.

(Serv, part. alŭ „Gaz. Trans.«)

Nișu, 7 Iunie. — Deputatulŭ Timocului a interpelatŭ pe ministrulŭ președinte sêrbescŭ în afacerea năvălirilorŭ emigranțilorŭ sêrbĭ din Bulgaria. Ministrulŭ președinte rĕspunḍêndŭ cetí corespondențele ambelorŭ guverne privitóre la acéstă afacere. Ultimatulŭ sêrbescŭ accentuéză că Serbia a procedatŭ cu crutare față cu Bulgaria, căreia totdéuna i-a arătatŭ simpatii. Dar necualificabila călcare de dreptŭ prin ocuparea punctului mărginașŭ de la Bregovațŭ, tocmai în momentulŭ cândŭ guvernulŭ sêrbescŭ cere deslușirĭ de la celŭ bulgarŭ, pentru că sufere bande organisate la fruntarii și năvălirile lorŭ pe teritorulŭ sêrbescŭ; cândŭ cere, mai departe, esplicărĭ despre aceea că capii revoluțiunii, carĭ au fugitŭ din Serbia, se sfătuescŭ în Sofia cu exmitropolitulŭ Mihailŭ, tóte acestea împrejurărĭ pretindŭ o procedere energică din partea Serbiei. De aceea guvernulŭ sêrbescŭ a cerutŭ satisfacțiune, care decă nu i se va dá până Duminecă, va aduce cu sine **ruperea relațiunilorŭ** dintre Serbia și Bulgaria, și representantulŭ sêrbŭ va **părăsí Sofia**. Mai mulțĭ deputațĭ mulțămescŭ guvernului pentru atitudinea lui, dorindŭ ca sĕ nu se retragă dinaintea nicĭ unei dificultățĭ căcĭ Scupcina este gata de a aprobá primulŭ pasŭ alŭ guvernului. In sensulŭ acesta s'a primitŭ unanimŭ o resoluțiune.

Viena, 7 Iunie. — Maiestatea sa a visitatŭ pe regele Greciei, care a și întorsŭ acéstă visită. Mâne plécă la Petersburgŭ.

Cronica ḍilei.

Din partea protopopiatului II. alŭ Brașovului amŭ primitŭ o declarațiune cu privire la ajutorulŭ de statŭ, pe care o vomŭ publicá în numĕrulŭ de Marțĭ.

*

Din Parisŭ ni se scrie, că studenții românĭ d'acolo, informațĭ de cele petrecute în Clușiu cu ocasiunea ḍile de 3 (15) Maiu, au subscrisŭ în numĕrŭ de 40 o declarațiune, prin care proclamă solidaritatea lorŭ cu junimea română din tóte provinciile românescĭ.

*

Maiestatea Sa Regele a datŭ, spune „Românulŭ“ bisericei sf. Nicolae din Piteștĭ, unŭ frumosŭ policandru lucratŭ în străinătate cu următórea inscripțiune:

„Carolŭ I-iu alŭ României“

„Inchină bisericei din orașulŭ Piteștĭ, cu hramulŭ sfântului și făcătorului de minunĭ Nicolae. acestŭ odorŭ amintirea ḍilelorŭ de 9 Maiu 1866, 10 Maiu 1878, a ḍilei de 14 Decembre 1877, ḍiua reîntórcerei acasă după isbânḍile din Bulgaria.“

Și Maiestatea Sa Regina a scrisŭ cele 12 evangelii ale patimilorŭ, și cea dela începutŭ a învierii din ḍiua de Pasci, pe pergamentŭ pentru biserica episcopală de Argeșŭ.

FOILETONŬ.

Nița Gușeilă.

— schiță de caractere. —

I.

Trecuse unŭ anŭ de ḍile de cândŭ se făcuse drumulŭ de ferŭ la Brașovŭ; erá în anulŭ 1874. O tómnă frumósă cum nu se pomenise de multă vreme. Se făcuseră póme din destulŭ, bucate berechetŭ, cu unŭ cuvêntŭ erá belșugŭ în tóte. Ómenii erau mai veselĭ ca altădată, cărciumele erau pline și lăutarii carĭ veniseră din țeră făcéu veselia și mai mare. Sĕ fi muritŭ și sĕ fi înviatŭ de bucuriă ascultândŭ pe Dinu Bălanŭ, cândŭ suflá în naiŭ și priviá cu ochii înfocațĭ cătră tovarașii sĕi. Nu-i vorbă, erau destule ḍile de lucru, cu tóte acestea ți-se părea, că ómenii o ducŭ numai în nunte. Și de ce sĕ nu trăescŭ până potŭ, ḍicea unulŭ bătându-șĭ carâmbii dela cismă, și de ce sĕ nu-mĭ petrecŭ, decă îmĭ dă mâna, ḍicea altulŭ proptindu-se în cóte pe taraba cărciumarului.

* * *

Pe Toc'le lângă drumulŭ, care duce la Petrișŭ lângă apa morii, era casa lui Nița Gușeilă, cărăușŭ vestitŭ în timpulŭ sĕu, omŭ dintr'o familiă fruntașă, omŭ care avea atâtea rudenii de nicĭ nu le mai sciá. In vremea lui avuse 5 carĕ și cu aprópe 50 de cai. Astăḍĭ avea fórte puținŭ, totŭ vênduse, căcĭ după facerea drumului de ferŭ, din cărăușiă nu te mai putei procopsí. Doi cai și o căruță mai ținea Gușeilă și cu aceștia mai cărá câteceva prin împrejurime, și vai multŭ îlŭ ardea sufletulŭ, cândŭ sĕ gândea la odinioră. Toțĭ îi ḍiceau stăpâne, toțĭ îlŭ cinstéu si la biserică îi dau loculŭ în hore. Era de 35 de anĭ, omŭ însuratŭ cu 4 copii, avea 2 copile și doi băețĭ. Copilulŭ celŭ mai mare era de 13 anĭ, îlŭ dase la scólă și acum îlŭ ținea acasă.

Eră într'o Vinerĭ înainte de prânzŭ, cândŭ Gușeilă ședea pe treptele dela casă și pliosnia dintr'unŭ biciu, cu care mânase carulŭ sĕu cu 4 înaintașĭ. Și cum pliosnia din biciŭ îșĭ aduse aminte de trecutŭ, apucà coderiștea cu douĕ mânĭ, sĕ uità odată la ea, o rupse în douĕ, sĕ pipăi în șerparŭ și eși pe pórtă. »La ce-mĭ trebue biciu pentru 4 înaintașĭ« ḍicea elŭ, »eu am numai doi.« — Leica Vuța nevastă-sa eși în pragŭ, sĕ uità după bărbatŭ, îșĭ împleteci mânile și sprijinindu-se de ușă sĕ uità lungŭ și lacrămile îi umplură ochii. »Er merge la cărciumă, er e vai de ḍilele mele« grăi ea acoperindu-șĭ fața cu șurțulŭ. —

Leica Vuța era fată de cărăușŭ, din familiă fruntașă ca și bărbatu sĕu. Pe vremea aceea cărăușii erau fruntașii Scheilorŭ. Acum vênduseră totŭ, vênduseră cai, vêndus ră carĕ, vênduseră hamurĭ, nimicŭ nu mai avéu. Grajdurile erau góle, douĕ mărtoge, căcĭ așa trebue sĕ le ḍicŭ, se rĕsfățau într'unŭ grajdŭ, unde arŭ fi pututŭ stá 30—40 de cai. Ea ḍicea mereu bĕrbătu-sĕu sĕ se ia de o trébă, sĕ nu o ducă totŭ în bețiă, că uite că are o casă de copii, că uite că mâne poimâne nicĭ casa nu va fi a lorŭ. Tóte însĕ erau înzădarŭ. Niță Gușeilă trăia lumea albă.

Tocmai în aceea clipă întrà pe pórtă leica Ana lui Blêngă, o vecină din usă cum s'ar ḍice, o femeiă cam de etatea leichi Vuții. Acéstă muere multŭ linsese blidele la ușa lui Gușeilă, pe cândŭ stau bine, și acum învĕțată cum erá ea nu lăsá sĕ trécă o singură ḍi, fără se cerceteze pe leica Vuța. O compătimea din câte tóte nu că dóră într'adeverŭ o compătimea, ci mai multŭ o durea inima de ea, căcĭ acum i-se tăiase și ei apa dela móră. Ce socoteștĭ, câte de tóte nu căpetá ea la acésta casă. Așa e lumea, așa e și compătimirea, te dóre în sufletŭ de altulŭ dar de tine ți-se rupe ânima. „Ce-i dragă Vuță« grăi leica Ana, ce a fostŭ sĕ mai vie pe capulŭ vostru.“

»Bine că mai dai pe la noi, ḍise nevasta lui Gușeilă și se puse pe unŭ scăunelŭ ce se aflá pe prispá, »Niță ăsta nu sciu ce are de gândŭ... cu timpulŭ o sĕ se nebunéscă, ce socotoscĭ leică Ano dragă, am vêndutŭ totŭ, am vêndutŭ cai, carĕ, am vêndutŭ hamurĭ, am remasŭ, scii... cum a datŭ D-ḍeu,« grăi leica Vuța uitându-se în pămêntŭ.

»Apoi totŭ e bine, vecină draga mea, căcĭ încai

Asemenea şi d-na Sturdza dela Miclăuşenĭ a scrisŭ unŭ pomelnicŭ ctitoricescŭ de o frumseţe rară totŭ pentru biserica episcopală de Argeşŭ.

*

Acelaşĭ diarŭ află că conferinţa monetară ce Statele Uniunei latine trebue sĕ ţină anulŭ acesta se va întruni în Octombre, la Bruxelles.

Se va propune ca noua convenţiune sĕ ţină 15 anĭ; Statele însĕ nu sunt tóte în înţelegere asupra acestuĭ punctŭ.

Se pretinde că Italia va propune d'a încheia o nouĕ convenţiune privitóre numai la moneda de argintŭ, a căreĭ batere ar trebui sĕ fie suspendată.

Câtŭ pentru monetele divisionare, fie-care statŭ, ar avea facultatea d'a bate cantitatea de care are trebuinţă. Acéstă propunere ar fi bine primită şi de Francia.

*

Furtuna de aserĭ dice „România liberă" a făcutŭ multe comedii, a causatŭ pagube şi accidente sinistre.

La gară vagónele au pornitŭ în fugă pe şine. Un soldatŭ orbitŭ de pulbere, a fostŭ apucatŭ de aceste vagóne, trântitŭ josŭ şi ucisŭ. La Moşi, era unŭ norŭ de colbŭ; câteva firme au sburatŭ în aerŭ şi au rănitŭ câţĭ-va din ceĭ întârdiaţĭ prin târgŭ. Multe edificiurĭ au fostŭ desvĕlite, între care şi teatrulŭ. In mare parte, elŭ e acum pleşuvŭ de tinichea. La oborŭ, câte-va case au fostŭ dărîmate la pămêntŭ. Stânjeniĭ de lemne din magazinele, de pe maidanurile prea deschise, s'au sĕmĕnatŭ care încotro. Iuţéla vêntuluĭ de a séră a atinsŭ furia unuĭ uraganŭ. Trăsnetulŭ d'aséră a cădutŭ într'o varniţă dela scóla le negru din strada Mantulésa.

*

Cu ocasiunea votuluĭ senatuluĭ francesŭ în cestiunea divorţuluĭ, d. Naquet a primitŭ maĭ multe scrisorĭ şi telegrame de mulţămire dela dame măritate. D. Naquet, de asemenea le va mulţămi, prin publicitate, nepuêndŭ mulţămi fie-careia în parte.

Conferinţa din Sibiiu.

Şedinţa II.

Resumatŭ din partea ultimă a discursuluĭ d-luĭ V. Babeşu.

Continuândŭ cu asemĕnarea arată că împĕratulŭ Iulianŭ s'a plânsŭ cătră filosofĭ, că toţĭ bărbaţiĭ cu zelŭ şi caracterŭ îlŭ părăsescŭ şi causa lorŭ va învinge. Atuncĭ filosofiĭ i-au rĕspunsŭ: »Impedecă pe creştini, ca eĭ sĕ nu-şĭ maĭ pótă câştigă astfelŭ de bărbaţĭ cu abnegaţiune şi caracterŭ.« „Dar cum?" întrebă Iulianŭ. »Prin împedecarea progresuluĭ lorŭ în cultură,« rĕspunseră filosofiĭ.

Totŭ astfelŭ politica ungurêscă şi tóte legile statuluĭ au de scopŭ a ne împedecă în cultura nóstră naţională şi a nimicĭ simţulŭ nostru de Românĭ. (Aşa este). Arată că Maghiariĭ n'arŭ fi în stare sĕ sufere ce suferimŭ noi nicĭ treĭ anĭ şi s'arŭ revoltă ca la 1848, unindu-se cu orĭ-ce elementŭ distructorŭ. Cu tóte astea eĭ ne ia în nume de rĕu şi aceea, că ne întrunimŭ, ne consultămŭ şi ne plângemŭ. Dar nemulţămirea nóstră nu se maĭ póte acoperĭ acum înaintea lumiĭ. Ea va află ce se întêmplă cu noi, avemŭ şi noi amiciĭ nostri. Speranţele Maghiarilorŭ, că Româniĭ din România vorŭ da mâna cu eĭ ca sĕ ne distrugă pe noi sunt zadarnice. Româniĭ din România vorŭ da mâna cu eĭ, dar nu peste corpurile sdrobite ale fraţilorŭ lorŭ (Bravo). Guvernulŭ românŭ chiarŭ sĕ vre sĕ facă unŭ asemenea lucru, ar fi împedecatŭ de poporŭ.

Dar nĭ se impută că suntemŭ Daco-Românĭ. Acésta este adevĕratŭ şi ne-adevĕratŭ. Décă e vorba de o legătură de iubire a nóstră cătră fraţiĭ noştri din România, acésta ne-o impune limba, cultura şi interesele eĭ comune, şi decĭ e adevĕratŭ că gravitămŭ spre fraţiĭ noştri de dincolo; décă însĕ e vorba că noi amŭ conspiră cu eĭ şi că amă primĭ dela eĭ ajutorŭ, acésta e neadevĕratŭ. Dice apoi că ministrulŭ Brătianu nicĭ nu vre sĕ audă de certele nóstre cu Unguriĭ, deşĭ ómeniĭ de statŭ de dincolo ar dori, ca sĕ ne védă odată împăcaţĭ cu eĭ, căcĭ nicĭ lorŭ nu le place, décă noi suntemŭ nemulţămi, ţĭşĭ ministrulŭ Câmpinénu ş'a esprimatŭ chiar bucuria, că esistă o partidă care voesce împăcarea cu Unguriĭ.

De altă parte dice, că nu cunósce Maghiarĭ, carĭ să nu dică că doresce alianţa cu România, şi totuşĭ eĭ nu vorŭ sĕ ţină contŭ de noi ceştĭ de dincóce. Fisiologiĭ ungurĭ ar trebuĭ însĕ sĕ pricépă odată, că nu maĭ potŭ face Maghiarĭ din noi, căcĭ elementulŭ nostru este vênjosŭ şi potŭ să ne sărăcéscă, dér sĕ ne facă Ungurĭ nicĭ odată, chiar de amŭ voi noi înşine. Sĕ scie că, ca fraţĭ li suntemŭ bunĭ, dar altcum, vomŭ deveni unŭ periculŭ pentru eĭ. (Bravo, aplause).

Dice şi acum cum a disŭ la o adunare în Marmaţia, că doresce ca D-zeu sĕ dea naţiuneĭ nóstre ce poftesce dînsulŭ Ungurilorŭ, dar să nu dea Ungurilorŭ ce ne poftescŭ eĭ nouĕ. (Aplause).

De una se miră: ceĭ de la putere arŭ vrea, ca noi sĕ n'avemŭ logică în capŭ şi inimă'n peptŭ. Eĭ facŭ legĭ pentru noi şi dicŭ că sciu maĭ bine ce ne trebue nouĕ, decâtŭ noi ceĭ adunaţĭ în Sibiiu. Acésta este o aroganţă ce póte veni numai dela ómenĭ lipsiţĭ de raţiune. Décă ne vorŭ şi câştigă, vorŭ avé pretinĭ în noi, nu însĕ în orĭ ce tăvăliturĭ şi renegaţĭ. Dar Unguriĭ în locŭ sĕ 'şĭ recunóscă greşéla, totŭ maĭ rĕu pornesce în contra nóstră.

Comisiunea s'a condusŭ în discuţiunile eĭ de asemenea considerante şi n'a voitŭ a primĭ modificările propuse în programă, pentrucă 'şĭ-a disŭ, că a face maĭ puţinŭ arŭ fi o greşélă, iar a înăsprĭ punctele în programă arŭ insemnă a rĕspunde la provocărĭ cu provocărĭ.

După acésta citesce punctele programeĭ şi arată cum au decursŭ discuţiunile asupra lorŭ în comisiune.

Cu privire la modulŭ esecutăriĭ programeĭ, dice că uniĭ au propusŭ în comisiune passivitatea pentru toţĭ Româniĭ, şi numaĭ unulŭ a vorbitŭ pentru activitate în generalŭ cu vechile argumente. Câtŭ pentru passivitate în Transilvania, ea este basată pe cererea neîmplinită privitóre la autonomia Transilvaniei şi pe legea electorală feudală, care eschide elementulŭ românŭ din Ardélŭ. Pentru Româniĭ din Bănatŭ şi Ungaria argumentele sunt altele, abusurile contra legiĭ sunt şi acolo nenumĕrate, dar acceptămŭ lupta oposiţională activă, fiindŭ acolo legea electorală deopotrivă pentru toţĭ. Din aceste considerante comisiunea după două dile de consultare, recomandă a nu se schimbă nimicŭ din decisiunile de acum treĭ anĭ; dovadă eclatantă că bine e ce s'a făcutŭ atuncĭ.

După acésta citesce cunoscutulŭ proiectŭ de resoluţiune ce l'am publicatŭ în numĕrulŭ de Miercurĭ.

Şedinţa se suspendă pe cincĭ minute.

După redeschidere se dă cuvêntulŭ d-luĭ Dr. Pĕcurarŭ, care după o întroducere maĭ lungă citesce proiectulŭ de programă ce-lŭ lăsămŭ sĕ urmeze şi pe care îlŭ propune ca adausŭ la concluscle comisiuneĭ de 30, declarândŭ că la casŭ sĕ nu se priméscă acestŭ proiectŭ va votă pentru propunerea comisiuneĭ. (va urma).

Proiectŭ de Programŭ.

Propusŭ în conferinţa elect. dela Sibiiu, în 3 Iunie st. n. 1884.

I. Deórece Româniĭ, conformŭ tradiţiunilorŭ lorŭ istorice, au susţinutŭ în toţĭ timpiĭ seculariĭ sacrulŭ legămêntŭ încheiatŭ între Augusta Casă a Habsburgilorŭ şi între Transilvania şi au apĕratŭ cu sângele şi viaţa lorŭ Tronulŭ şi patria până şi faţă cu ultima insurecţiune a naţiuniĭ maghiare, de cătră care a fostŭ Inalta Casă domnitóre în 16 Aprile 1849 prin dieta din Dobriţinŭ detronată, Naţiunea Română declară, că precum în trecutŭ asemenea şi în presentŭ şi viitorŭ va susţine susŭ şi tare acelŭ legămêntŭ bilateralŭ.

II. Deórece acestŭ legămêntŭ este înfiinţatŭ prin tractatele de statŭ bilaterale din 28 Iuniu 1686 şi din 30 Marte 1722 din Viena şi este în modŭ hotărîtorŭ precisatŭ prin Sancţiunea Pragmatică din anulŭ 1744 încheiată deosebitŭ de Ungaria între Augusta casă domnitóre şi Transilvania.

Deórece acéstă Sancţiune Pragmatică este şi astădĭ basa imperiuluĭ nostru şi fundamentulŭ susţinutŭ prin articolulŭ de lege alŭ Ungarieĭ XII, din 1867 şi prin legea Nr. 18 din anulŭ 1867 a constituţiuniĭ Austriace, carĭ ambele recunoscŭ şi susţinŭ atâtŭ în proemiu, câtŭ şi în §.§. 1, 6 şi 7, acéstă Sancţiune Pragmatică în totŭ cuprinsulŭ şi pe viitorŭ, aşa dară Naţiunea Română declară, că stă pe basele dreptuluĭ de statŭ, întemeiatŭ prin contractele şi legile fundamentale de maĭ susŭ şi nu va admite, ca sĕ fie prin nicĭ unŭ felŭ de mijlocŭ deposedată şi aruncată din drepturile garantate prin contractele de statŭ şi legile fundamentale, amintite maĭ susŭ.

III. Deórece Sancţiunea Pragmatică a Transilvaniei, declarată dintre tóte legile esceptionalmente de o lege eternă, perpetuă şi invariabilă, condiţionéză drepturile ereditare ale Augusteĭ case domnitóre de susţinerea independenţeĭ Transilvaniei, în care numaĭ Marele-Principe póte domină, aşa dară Naţiunea Română pretinde în interesulŭ Tronuluĭ, în interesulŭ patrieĭ şi chiar şi în interesulŭ Ungarieĭ şi a monarchieĭ întregĭ delăturarea usurpaţiuniĭ faptice de presentŭ, şi restaurarea autonomieĭ sale legale.

La postulaţiunea acésta insistă Naţiunea Română cu atâtŭ maĭ vêrtosŭ, cu câtŭ:

a) forma statuluĭ dualistică de adĭ nu învólvă ştergerea autonomieĭ Marelui-Principatŭ Transilvania, pre cum nu a învolvatŭ nicĭ delăturarea autonomieĭ celorŭ-lalte 17 provincii din Austria, precum nicĭ autonomia Croaţieĭ, care aparţine la coróna Ungarieĭ;

b) fiindcă articululŭ de lege 1 din 1848 a dieteĭ din Cluşiu nu a avutŭ nicĭ când putere de lege, precum şi Maiestatea Sa Impĕratulŭ şi marele-Principe alŭ Transilvanieĭ de repeţite orĭ prin înaltele Rescripte a afirmatŭ şi doveditŭ: „Die im Iahre 1848 beschlossene Union des Grossfürstenthums Siebenbürgen mit Ungarn ist mit voller Gesetzeskraft niemals zu Stande gekommen, und auch faktisch sogleich auseinander gefallen," sunt cuvintele proprii ale Maiestăţiĭ Sale în Rescriptul sĕu din 15 Iuniu 1863;

c) din causă că cu înaltulŭ Rescriptŭ regescŭ din 1 Septembre 1865 cu prescrierea censuluĭ de 8 fl. v. a. faţă de Românĭ s'a compusŭ dieta din Cluşiu pe calea octroării, în care s'au comandatŭ totodată lângă 108 deputaţĭ din teritoriile privilegiate ale comitatelorŭ, ale Săcuilorŭ şi ale Saşilorŭ, de cătră stăpânire 190 de Regaliştĭ, deşĭ în înaltulŭ Rescriptŭ din 15 Iuniu, 1863 declară Majestatea sa următórele: »dass ein auf der Grundlage des 9-ten Artikels vom Jahre 1791 einberufener Landtag, wodurch der grösste Theil des Volkes von der Ausübung politischer Rechte ausgeschlossen worden wäre, den wahren Landesinteressen entgegen, nicht als eine solche wirkliche Vertretung der gesammtem Bevölkerung des Landes ohne Unterschied der Geburt, des Standes, der Nationalität und Religion angesehen werden könnte etc.«

d) deóre-ce nicĭ acéstă Dietă octroată în Cluşiu la anulŭ 1865 nu a conclusŭ şi n'a făcutŭ revisiunea articululuĭ de Uniune din 1848, care s'a cerutŭ prin înaltulŭ Rescriptŭ ca uniculŭ obiectŭ de pertractare şi conclusiune;

e) şi fiindŭ-că prin înaltulŭ Rescriptŭ alŭ Maiestăţiĭ Sale din 25 Decembre 1865 Uniunea definitivă a Transilvanieĭ cu Ungaria s'a condiţionatŭ espres dela consideraţiunea cuvenită a intereselorŭ speciale ale Marelui-Principatŭ Transilvanŭ, dela garanţa drepturilorŭ diferitelorŭ naţiunĭ şi confesiunĭ, precum şi dela regularea deosebită a cestiunilorŭ administrative ale Transilvaniei, carĭ condiţiunĭ suspensive şi dĕrîmătóre sunt în articolulŭ de lege 43 din 1868 a Dieteĭ din Pesta cu desĕvîrşire ignorate, şi prin urmare spargerea Marelui-Princi-

---

aţĭ avutŭ ce sĕ vindeţĭ, dér eu sĕraca de mine ce sĕ mĕ facŭ cu o casă de copiĭ,« adause leica Ana şi se puse pe prispă lângă vecină-sa.

»Aşa e... aşa e« grăi leica Vuţa şi în aceste vorbe ce erau însoţite de unŭ oftatŭ înăbuşitŭ se vedea totă amărăciunea sa. »Aşa e, aşa e,« dicea ea »numaĭ cândŭ n'ar fi Niţă ăsta dedatŭ la traiŭ bunŭ şi la chefŭ« gândia ea în sine şi rĕmase cu ochiĭ aţintiţĭ spre unŭ anumitŭ locŭ. Faţa eĭ sĕ făcuse veselă. I se părea că vede prin curte aicĭ nisce gâsce, dincolo intrândŭ pe sub pórtă legănatele raţe, maĭ departe nisce porcĭ scărpinându-sĕ de róta unuĭ carŭ, alăturea două treĭ slugĭ, care cu câte unŭ hamŭ sĕ-lŭ drégă, care cârpindu-şĭ ciórecii; parcă audia cum nechiază armăsarulŭ din grajdŭ, parcă audia cum rodŭ caiĭ la fênŭ; de o dată îşĭ ridică capulŭ i se păruse, că aude pleosnitulŭ biciuluĭ dela căruţe i se păruse că aşteptă cu masa gata pe bărbatulŭ sĕu venindŭ din têră. O câtă bucuriă pe faţa leichi Vuţi! Se simţia cu 10 anĭ maĭ înainte. »Aşa e..." grăi pentru a treia óră leica Voţa după o bună pausă şi vĕdêndu-sĕ ce este în realitate faţa eĭ ér se posomorĭ.

Zăpada se dusese de cu vreme, cóstele începură a înverdi, grădinariĭ îşĭ alcătuieau trebile lorŭ prin grădinĭ; c'unŭ cuvêntŭ primă-véră cum trebue. Era a patra di de pascĭ. Sórele resărise mândru şi natura întrégă era veselă. De diminéţă se vedeau ómenĭ umblândŭ în tóte părţile, uniĭ căutându-şĭ caĭ pentru călăritŭ, alţiĭ căutându-şĭ haine pentru a se îmbrăcă în albŭ, (juniĭ ceĭ albĭ), alţiĭ căutându-şĭ cununĭ de florĭ spre a se împodobi, alţiĭ cu stégurĭ tricolore alergândŭ de-alungulŭ stradelorŭ pe Tocile, pe Côstă, pe Cacova şi în tóte părţile Scheiuluĭ. O mişcare care numaĭ cine a vĕdut'o şi o póte închipuĭ, căcĭ numaĭ odată într'unŭ anŭ e a patra di de Pascĭ, şi numaĭ odată într'unŭ anŭ mergŭ Juniĭ între Petri.

Cine a vĕdŭtŭ acéstă serbare n'o va uita în viéţa sa, şi cine o vede adĭ îşĭ plânge dilele gândindu-sĕ la odinióră.

II.

Era pe la 5 óre după amédĭ. După ce lumea a petrecŭtŭ bine între Petri se întorcea cătră cetate sĕ facă drumulŭ obicînuitŭ. Doĭ câte doĭ călărĭ în rêndŭ. Intâi băeţiĭ, apoi juniĭ cu musica ţigănéscă, care cântă marşulŭ dela 1848 întreruptŭ de sonurile bizare ale surleĭ, urmau apoi bătrâniĭ (juniĭ ceĭ bătrânĭ cum se numescŭ) în cele din urmă căruţe cu femeĭ şi cu copiĭ. Totĭ veselĭ toţĭ strigândŭ; uniĭ sĕ ridicau în şea şi puşcau din pistóle alţiĭ dau bice cailorŭ şi căutau sĕ se întrécă. Cu un cuvêntŭ o mişcare şi o viéţă cum nu se póte descrie. Lumea privia din tóte părţile. Niţă Guşeilă încă nu remăsese acasă, îşĭ pusese nevasta şi copiĭ în căruţa sa şi bĕutŭ cum era, mână, mână de eşiau scânteĭ de sub picĭórele cailorŭ. Nu fusese de multă vreme aşa veselŭ Guşeilă şi cum se chefuise nu maĭ vedea pe nimenea, nu maĭ audia nimicŭ, cĭ dă mereu bine în drépta şi în stânga şi sĕ întrecea. „Uite Guşeilă,« dicea lumea şi candŭ audia elŭ aceste vorbe i se părea că este cu 10 anĭ maĭ tênĕrŭ, i se părea că este gazda de odinióră. După ce se sfêrşi petrecerea merseră care în cătrău, ér Niţă Guşeilă merse acasă, se aşedă pe patŭ şi de ostenitŭ ce era nicĭ de mâncare n'a maĭ cerutŭ. »Cine dice că-am scăpătatŭ« grăi Guşeilă şi se sculă oblu în picióre, dar îndată se lăsă ér pe patŭ şi adurmi. Ce o fi visatŭ ce n'o fi visatŭ scie D-deu, totŭ ce vĕ potŭ spune este că diminéţa era fórte tristŭ.

* *

Trecuse sĕptĕmâna luminată, trecuse Duminecа Tomiĭ şi Scheiulŭ sĕ linisci, Leica Vuţa şedea la masă cu ceĭ patru copiĭ ce-ĭ dase D-deu, şi vorbia cu vecină-sa cu leica Ana. »Ce pĕcate pe capulŭ nostru... bărbatu-meu s'a hotărîtŭ sĕ vêndă casa sĕ ne maĭ plătéscă de datoriĭ şi sĕ întrămŭ cu năemŭ (chiria)« dicea leica Vuţa şi ochiĭ eĭ afundaţĭ în capŭ se umpluse de lacrimĭ. »Nu-i norocŭ în casele astea... bine dice Niţă" adause biata leica Vuţa şi resfrângêndu-şĭ mânecile luă caerŭ dintr'o ladă şi începŭ sĕ îndruge. „Par'că nu sciu cum îmĭ vine sĕ mĕ mutŭ eu din casele mele, scia... unde escĭ aşa bună vecină« grăia ea şi sĕ uită repede la leica Ana, dér faţa galbenă şi glasulŭ slabŭ şi rĕguşitŭ ce-lŭ avea

patŭ alŭ Transilvaniei în comitate încorporate Regatului Ungariei devine faţă de contractele bilaterale de statŭ, de legile fundamentale şi de înaltele Rescripte ale Maiestăţei Sale, espuse mai susŭ, — o stare de usurpaţiune.

IV. Deórece sub atarĭ împrejurărĭ Marele-Principatŭ Transilvania astădĭ nu este representatŭ în legislaţiune, şi starea constituţională în Transilvania încă totŭ nu este restaurată, aşa-déră Naţiunea Română pretinde convocarea Dietei Transilvane şi reactivarea guvernului sĕu, căcĭ numai prin acésta este posibilă participarea Marelui-Principatŭ la legislaţiunea comună.

V. Deşi în puterea dreptului de statŭ Transilvanŭ, conformŭ tractatelorŭ de statŭ şi legilorŭ fundamentale, citate mai susŭ, Marele-Principatŭ alŭ Transilvaniei nu are nicĭ o causă comună cu Ungaria, afară de persóna Marelui-Principe şi Rege, căcĭ acea persónă din Augusta Casă a Habsburgilorŭ, care domnesce ca Rege legalminte încoronatŭ în Ungaria, este totodată şi Marele-Principe alŭ Transilvaniei, totuşĭ Naţiunea Română declară, că este gata pe basa echităţii şi din consideraţiunĭ politice de a trece şi preste marginea dreptului strictŭ, şi încâtŭ nu se violéză esistinţa şi autonomia Transilvaniei, a statorĭ sfera pentru legislaţiunea comună a Ungariei şi Transilvaniei, şi a participa prin ablegaţii sĕi, trămişĭ din Dieta Transilvaniei, la legislaţiunea comună în Dieta Ungariei din Pesta.

B

VI. In ceea ce privesce pe Românii locuitorĭ din Ungaria în sensulŭ strictŭ şi din Bănatŭ, nefiindŭ motive teritoriale autonomice în dreptulŭ de statŭ alŭ Ungariei, carĭ sĕ trécă preste autonomia municipală, Naţiunea Română declară, ca Românii din acele părţĭ sĕ se folosescă pe totŭ terenulŭ, de drepturile, ce le dă constituţiunea Ungariei.

VII. Conformŭ punctului precedentŭ, Naţiunea Română va stărui în apĕrarea şi pentru lărgirea autonomiei municipale.

Totŭ cu asemenea tăriă, Naţiunea Română insistă la autonomia bisericéscă a deosebitelorŭ confesiunĭ, precum şi a scólelorŭ confesionale şi a corporaţiunilorŭ.

IX. Deóre-ce Ungaria a fostŭ dela începutŭ şi este unŭ statŭ poliglotŭ, şi proemiulŭ articolului de lege 44 din 1868, ce conţine unitatea şi indivisibilitatea Naţiunii Ungare, este numai unŭ conceptŭ alŭ dreptului internaţionalŭ ca şi în alte state europene, ér nu alŭ dreptului internŭ de statŭ, căruĭ din urmă contradicŭ atâtŭ naţiunile diferite din Ungaria câtŭ şi diferitele limbĭ ale ţĕrii şi prin urmare consecinţele trase din acelŭ principiu în §§. următorĭ ai acestui articolŭ de lege, pentru mărginirea, restricţiunea şi asuprirea internă a limbilorŭ patriei în favorulŭ limbei maghiare sunt cu totulŭ greşite şi false, aşa dară Naţiunea Română pretinde egala îndreptăţire a naţiunilorŭ şi limbilorŭ lorŭ, atâtŭ în legislaţiune, câtŭ şi în toţĭ ramii de administraţiune ai statului Ungariei.

Sibiiu în 3 Iuniu 1884.

Dr. Stefanŭ Pecurariu.
delegatulŭ cercului electoralŭ Tinca
şi alŭ cercului Baia-mare.

Lugoşiu.

Noi credemŭ, că acéstă ideiă amintită e paiulŭ scăpărei celui din primejdiă, şi contrarii nostri ţinêndu-se pentru o clipă de acéstă paiŭ, îşĭ lungescŭ ultimele respirărĭ, éră până atuncĭ nu-i pasă nicĭ de lume, nicĭ de viaţa şi bunăstarea altuia. Toţĭ cetăţenii suntŭ asemenea, ii întăresc constituţiunile patriei nóstre! — Eră stăpânnii nostrii — dicŭ — atuncĭ veţĭ fi asemenea îndreptăţiţĭ, cândŭ veţĭ fi toţĭ Ungurĭ, éră până vĕ ţineţĭ de altă naţionalitate, până atuncĭ numai Ungurii sĕ se bucure de tóte bunătăţile statului, numai interesele naţionale şi spirituale ale Ungurilorŭ sĕ se ajute şi întărescă. Căcĭ, ăstŭ modŭ, elementulŭ unguresc se va întări cu mulţĭ, şi mulţĭ se vorŭ înşălă a-şĭ părăsi naţionalitatea lorŭ înapoiată şi oprită în desvoltare, pentru ca sĕ pótă trăi mai bine.

Apoi încă una ne mai pomenită nicăirĭ în lume sĕ întêmplă în ţéra nóstră. La noi e lăudatŭ acela, care se lapădă de naţiunea sa; în altă ţéră cu morală publică, păcate de-aceste în contra caracterului se sbiciuescŭ. La noi guvernulŭ aduce legĭ excepţionale, înlesnirĭ pentru treceri cu nume şi simţĕmêntŭ în castrele naţiunei domnitóre de oparte, éră de altă parte declară de crimă alipirea cetăţenilorŭ de naţionalităţile nemaghiare la naţiunea lorŭ şi ameninţă, ba susţine o persecuţiune a tuturorŭ naţionalităţilorŭ sub masca patriotismului. Acestea suntŭ punctele de pornire a sistemei actuale. Póte unŭ patriotŭ adevĕratŭ sĕ se facă părtaşŭ la astfelŭ de ideiă stricătóre patriei şi bunei înţelegerĭ a cetăţenilorŭ? Nu.

Dreptaceea ţinuta partidei nóstre naţionale, de a estirpă acésta sistemă, de a introduce în faptă egala îndreptăţire şi de a câştigă tóte mijlócele de desvoltare a tuturorŭ naţionalităţilorŭ din ţéră şi de-a-le împărtăşi de bunătăţile constituţiunei şi ale vieţei publice, în modŭ egalŭ pe toţĭ cetăţenii şi pe Românĭ, e legală, e constituţională şi patriotică. Nicĭ posiţiunea materială, nicĭ starea — nu socială nu mi-ar ertă a primĭ candidatura, însă décă D-vóstră aţĭ află de bine a reflectă la mine cu încrederea D-vóstră, vĕdŭ că încă vĕ e plină ânima de amărăciune şi aţĭ dori sĕ vĕ vĕrsaţĭ veninulŭ în dieta ţĕrei şi în faţa lumei pentru neîndreptăţirile şi asupririle, la care este espusă naţiunea nóstră. Sĕ vĕ ajute D-ḑeu sĕ învingeţĭ în interesulŭ poporului românŭ.

Eră eu mulţămindu-vĕ de nou pentru încrederea şi ostenéla D-vóstră, vĕ asigurŭ, că până îmĭ va bate inima, până-mĭ vorŭ lucră creerii şi până braţele-mĭ vorŭ fi tarĭ voiŭ luptă totdéuna pentru egala îndreptăţire a tuturorŭ poporelorŭ din ţéra nóstră şi în contra tuturorŭ privilegielorŭ şi drepturilorŭ eschisive, acordate prin lege orĭ prin abusŭ unei séu altei naţiunĭ."

Acéstă vorbire fù întêmpinată cu aplause frenetice şi »sĕ trăiască« asurḑitóre. O bucuriă şi insufleţire nemărginită se oglinda în faţa fie-cărui din deputaţiune, care cu mândriă accentuă »nu suntemŭ comandaţĭ, ci bunulŭ D-ḑeu şi simţulŭ nostru purŭ românescŭ ne-a îndreptatŭ spre tine!«

După o întreţinere scurtă în elegantulŭ salonŭ alŭ d-lui Brediceanu, deputaţiunea însoţită de candidatŭ şi câţĭ-va intimĭ din locŭ ai acestuia, se puse fiecare în trăsurĭ, carĭ formêndŭ unŭ conductŭ imposantŭ între strigările »sĕ trăiască Brediceanu« a deputaţiunii şi publicului din locŭ, ce se strinsese pe strada Timişórei, luară direcţiunea spre vila d-lui candidatŭ de la viă. Pe terassa spaţiósă a frumósei vile se servĭ unŭ prânḑŭ alesŭ, în decursulŭ căruia se ţinură frumóse vorbirĭ — toaste, pe carĭ tóte le caracteriséză sinceritatea, insufleţirea şi încrederea pronunţată, că va sosí o ḑi mai bună pentru victoria Românilorŭ din cerculŭ Bogşei,

S'a toastatŭ în sănătatea Il. familie Mocioni, a d-lui Babeşŭ, a candidatului Brediceanu, botezatŭ cu astă ocasiă »Babeşŭ celŭ micŭ,« a preşedintelui cercualŭ M. Ţapu, a protopoplului Vulcanŭ şi altorŭ bărbaţĭ Românĭ probaţĭ preste totŭ şi specialŭ din cerculŭ Bogşei, între carĭ veteranulŭ măestru V. Diaconovicĭ din Bogşa montană.

Cu cântece naţionale poporale-române se încheiă spre séră acéstă petrecere. Deputaţiunea mulţămindŭ pentru casa ospitală şi mésa straluciтă se puse în trăsurĭ şi, petrecută de candidatŭ porní pe strada Făgetului, strigândŭ mereu »se trăiască Brediceanu« şi descălică la otelulŭ »Păunulŭ.« Aci se făcură numai decâtŭ preparaţiunile pentru călĕtoria către casă. Încă unŭ strinsŭ de mână şi deputaţiunea plecă între »se trăiască« şi la »revedere« ducêndŭ cu sine cele mai frumóse impresiunĭ.

---

spunea care-i pricina dà-i cade aşa de greu a se muta din casele ei.

»O leică Vuţo« începŭ vecina, ,dór D-ḑeu nu ne va lăsă... scii dragă, şi eu am rĕmasŭ vĕduvă cu 4 copii şi D-ḑeu drăguţu n m'a lăsatŭ... asta e totŭ ce avemŭ pe lume, nădejdea în D-ḑeu.«

In clipa aceea întră pe uşă şi Niţa Guşeilă. Elŭ călcă rarŭ cândŭ umblă, astădĭ însĕ cum păşi pe pragŭ sĕ uită odată la leica Ana, apoi la nevastă-sa, îşĭ aruncă pălăria pe unŭ patŭ şi sĕ aşeḑă pe unŭ scaunŭ. Eră necăjitŭ rĕu şi cum vedea pe vecină-sa se necăjise şi mai grozavŭ. Elŭ n'o putea suferĭ, deórece totdéuna îlŭ compătimea.

»Da, am auḑitŭ că o se vĕ mutaţĭ stăpâne,« grăi leica Ana cu temere şi aşteptă rĕspunsŭ, dar înzădar; Guşeilă se uită odată urîtŭ la nevastă-sa eşi afară şi întră în grajdŭ. Astă uitătură însemnă: »ce spui vecinilorŭ năcazurile mele.«

Inserase cum trebue. Leica Ana plecase acasă, ér Guşeilă eşí din grajdŭ şi vĕḑù în pragŭ pe nevastă-sa. Se mai uită odată la ea, îşĭ mucşă mustăţile şi grăi apĕsatŭ: »îmĭ ḑicĭ sĕ muncescŭ la alţii?« ,Aşa e, sĕ muncescŭ la alţii,« adause elŭ întorcêndu-se în grajdŭ.

Va urma. I. C. Frunză.

Corespondenţă particulară a »Gaz. Trans.«

Săcele, 24 Maiu 1884.

Mercurĭ séra în 23 Maiu pe la 6 óre sau adunatŭ representanţii împreună că câţĭ-va particularĭ ai comunelorŭ din Săcele în sala hotelului internaţionalŭ din Cernatŭ, ca sĕ se înţelégă asupra alegerii de deputatŭ la dietă, care pare-mi-se e designată pe 21 Iuniu st. n.

Adunarea a fostŭ condusă de d. subprefectŭ Henter Gabor. S'a decisŭ ca în cerculŭ Săcelelorŭ sĕ stăruéscă cu toţii, ca la alegere sĕ reésă cu unŭ deputatŭ guvernamentalŭ, care sĕ care apă la rădăcina putreḑită a arborelui puterii D-lui Tisza.

La adunare au fostŭ şi vre-o 7 séu 8 Românĭ, dintre carĭ: unŭ jude, unŭ notarŭ, unŭ preotŭ, ceilalţĭ economĭ şi unii din ei membrii comitetului comunalŭ. Cu ce scopŭ s'au dusŭ şi dênşii, ce ispravă au făcutŭ acolo, nu sciu, destulŭ că au fostŭ. In interesulŭ solidarităţii nóstre naţionale amŭ dorí însĕ ca acei Românĭ sĕ-şĭ legitimeze publice participarea la aceea adunare, ca astfelŭ sĕ nu fie v'o umbră de îndoială, că ar fi cercat a sparge cumva aci murii solidarităţii nóstre şi că arŭ fi voitŭ a călca în picióre promisiunea solemnelă şi unanimă ce împreună cu cei laltĭ participanţĭ românĭ au făcut'o în adunarea electorală din anulŭ acesta ţinută în Braşovŭ, că adecă aderéză cu toţii la programa statorită în conferinţa generală din 1881 în Sibiiu şi că se obligă a fi solidarĭ întru tóte cu hotărîrile ei. N'am crede asta, se înţelege, décă nu ne-amŭ aduce aminte, că trăimŭ în timpulŭ ispitelorŭ. —

Unŭ privitorŭ.

Corespondinţa nóstră din Comitate.

Din Ocna Deşiului primimŭ din partea d-lui N Popŭ, preotŭ românŭ, o întêmpinare la o corresponden din Deşiu, ce a apărutŭ în Nr. 74 alŭ ḑiarului nostr D-sa mărturisesce că a asistatŭ la primirea candidatulu dietalŭ Roth, dar nu din ordinulŭ episcopului Szabo, de curiositate numai, ca sĕ audă profesiunea de cr dinţă a candidatului, în urma căreia s'a şi depărtat fără sĕ ia parte la ospĕţulŭ ce s'a datŭ. D. M. Pop declară că nicĭ odată nu s'a rŭptŭ din corpulŭ naţiun sale şi că nicĭ nu se va rupe, voindŭ a trăí şi a mu ca Românŭ, fără sĕ se gândéscă vre odată a rănĭ co pulŭ naţiunei sale. In urmă afirmă că a aderatŭ şi ade réză la hotărârile conferinţei din Sibiiŭ.

Diverse.

Ţiganulŭ în statŭ poliglotŭ.

Cum mergĭ pe promenada de sub Têmpa, déc pornesţĭ din partea de josŭ a Braşovului, mai totdéun întâlnescĭ nişte copiĭ de ţiganĭ cu vióra în mână, scârţă indŭ câteva sunete dintr'unŭ cântecŭ ce desigurŭ d'abi 'lŭ deprinseră. Aşa-i natura ţiganului, nicĭ nu învéţ bine şi ese în lume să se producă, se înţelege mai mult ca să aibă pretextŭ de a cerşí.

Mai deunăḑĭ trecémŭ pe acolo cu unŭ pretinŭ. Di depărtare vedemŭ cum ţiganii se puseră în mişcare şi apucaţĭ de tremurulŭ ce-lŭ simte începĕtorulŭ artistŭ, îş acordau lăutele. Cândŭ ne-amŭ apropiatŭ de ei tocma începuseră a scârţăi unŭ nenorocitŭ ciardaşŭ. Nicĭ n începuseră bine a cântă, cândŭ unulŭ din ei ne eşí înainte cu pălăria în mână şi ne cerù unŭ creiţarŭ. »Nu-ţ dau nimicŭ,« îi ḑise pretinulŭ »fugĭ d'ací, la ce-mĭ cânţ ungureşte.« — Ţiganulŭ deşĭ ţigană, totuşĭ sĕ dete la c parte şi mergêndŭ la tovarăşulŭ sĕu se adresă către elŭ ḑicêndu-i româneşte cu accentŭ ţigănescŭ, ,veḑi măi, ţi-am spusŭ eu că nu-sŭ Ungurĭ."

Noi auḑindŭ ciuda ţiganilorŭ riserămŭ şi merserămŭ mai departe.

La o sĕptĕmână după astă întêmplare, mĕ întâlnii din nou cu pretinulŭ meu şi-mĭ isiorisí ce-a mai făcutŭ în trecerea lui pe promenada de sub Têmpă. ,,A doua ḑi" după ce ne-amŭ despărţitŭ" îmĭ istorisiă pretinulŭ »mergémŭ totŭ pe acolo, cu unŭ cunoscutŭ némţŭ întâlnii pe aceiaşĭ ţiganĭ, totŭ aşa de rupţĭ şi totŭ cu aceleaşĭ lăute. Cum ne vĕḑură negrişorii noştri, îşĭ dădură cóte şi de-odată puseră mâna pe arcuşŭ. Ochii lorŭ scânteiau, deórece erau sigurĭ că acumŭ cu cânteculŭ ce-lŭ scârţăiau vorŭ căpĕtă ceva. Ei bieţii cântau »hora Sinaii.« — Cândŭ ajunserămŭ în faţa lorŭ îmĭ eşí unulŭ înainte cu vorbele: »dă-ne acumŭ unŭ creiţarŭ domnişorule, că iacă cântămŭ româneşte.« Eu mĕ făcui într'o ureche şi m'adresai către ţiganŭ tocmai cum vorbeşte sasulŭ limba nóstră şi i-amŭ ḑisŭ: da măi, tu nu scii să cânţĭ nemţesce? — Ţiganulŭ rĕmase cu gura căscată şi stă să jure, că nu eramŭ totŭ eu, celŭ de erĭ care îĭ ḑisesemŭ sĕ cânte româneşte. ,E sasŭ« grăi ţiganulŭ către tovarăşulŭ sĕu, şi-şĭ aruncă lăuta pe iarbă.« —

,A patra ḑi mergémŭ totŭ pe acolo la plimbare, că scii tu că multŭ îmĭ place să mĕ plimbŭ pela isvorulŭ sănătăţii, şi aceiaşĭ ţiganĭ, cu aceleaşĭ lăute şi cu acelésŭ sdranţe pe ei mĕ întâmpinară. Mĕ preumblamŭ cu unŭ cunoscutŭ maghiarŭ. Ţiganii începură a scârţăí imnulŭ săsescŭ din Ardélŭ*), şi repede îmĭ eşiră înainte cu pălăria în mână. »Da ciardaşŭ nu scíţĭ cântă?« le ḑiseiu şi pornii mai departe. Rîdémŭ în mine de perplexitatea ţiganilorŭ.

,Acuma, tocmai înainte de a mĕ întâlnĭ cu tine, trecêndŭ iar, îmĭ eşiră ţiganii înainte dar de cântatŭ nu mi-a mai cântatŭ nimicŭ. ,Aşa vedeţĭ,« mĕ adresai către ei, ,e multŭ mai bine să nu cântaţĭ nimicŭ.« Scosei din busunarŭ 10 creiţarĭ şi-i aruncai josŭ dinaintea lorŭ. Ţiganii se mirară câtŭ se mirară şi totŭ d'a róta o luară d'afuga către ţigăniă sĕ-şĭ impartă banii. Te miră de nu s'or fi şi bătutŭ.

— ,Bravo,« ḑisei pretinului meu. »Asta-i minunată« şi riserămŭ amêndoi multă vreme. — După ce ne-am săturatŭ de risŭ mĕ adresai către elŭ.

— ,Scĭi ce mi-a plesnitŭ prin minte? Asta se potrivesce de minune cu cestia naţionalităţilorŭ.

— ,Cum?« mĕ întrerupse pretinulŭ.

— Apoi uite aşa. ,,Ţiganulŭ e ca şi unŭ statŭ poliglotŭ. Dacă vrea să esiste trebue, să cunóscă cântecile tuturorŭ naţiunilorŭ şi să cânte pe aceeaşĭ lăută atâtea cântece dela câţĭ are interesŭ sĕ fie ajutoratŭ. Totŭ aşa şi unŭ statŭ poliglotŭ. Numai atuncea va fi tare, dacă va tace pe plăculŭ tuturorŭ limbilorŭ, căcĭ limbile altmintrelea nu-lŭ vorŭ sprijini." —

FRUNZĂ.

*) Siebenbürgen Land des Segens.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 6 Iunie st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.65
Rentă de aurŭ 4% . . .	91.75
Rentă de hârtiă 5% . .	88.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.75
Bonurĭ rurale ungare . .	101.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	101.75
Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	115.—
Renta de hărtiă austriacă	80.45
Renta de arg. austr. . .	81.30
Renta de aurŭ austr. . .	102.10
Losurile din 1860 . . .	135.25
Acţiunile băncei austro-ungare	859.—
Act. băncei de creditŭ ung.	310.—
Act. băncei de creditŭ austr.	309.10
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.67\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.60
Londra 10 Livres sterlinge	122.05

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 25 Maiŭ st. v. 1884.

	Cump.	vĕnd.
Renta română (5%). . . .	$94\frac{1}{2}$	$95\frac{1}{4}$
Renta rom. amort. (5%) . .	99	$95\frac{1}{8}$
» convert. (6%) . .	$98\frac{1}{2}$	$100\frac{3}{4}$
Împr. oraş. Buc. (20 l.) . .	32	34
Credit fonc. rural (7%) . .	$102\frac{1}{4}$	106
» „ „ (5%) . .	$92\frac{1}{2}$	$93\frac{3}{4}$
» » urban (7%) . .	$103\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{2}$
» » » (6%) . .	$99\frac{1}{3}$	100
» » » (5%) . .	$90.\frac{5}{8}$	91
Banca naţională a României	1425.	——
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	331.	—
« » » Naţională . .	239.	—
Aurŭ	$3.65\frac{1}{2}$	$3.70\frac{1}{2}$
Bancnote austriace contra aurŭ	2.07.	2.09

Cursulŭ pieţei Braşovŭ
din 7 Iunie st. n. 1884.

	Cump.	Vĕnd.
Bancnote romănescĭ	9.32	$9.33\frac{1}{2}$
Argint romănesc	9.24	9.28
Napoleon-d'orĭ	9.66	9.68
Lire turcescĭ	10.90	10.98
Imperialĭ	9.90	9.96
Galbenĭ	5 62	5.66
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	100.50	101.50
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.	

Numere complete din „Gazetă„ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI“

DIARŬ CUOTIDIANŬ.

Abonamente

se potŭ face la **1** şi **15** a fie-cărei lunĭ.

Pentru Austro-Ungaria pe anŭ . , . 12 fl. v. a.
„ „ „ 1/2 „ . . . 6 „ „
„ „ „ 1/4 „ . . . 3 „ „
Se acórdă abonamente şi lunare cu . . 1 „ „

Pentru România şi străinătate pe anŭ . 36 francĭ
„ „ „ „ 1/2 „ . 18 „
„ „ „ „ 1/4 „ . 9 „

Celŭ mai uşorŭ mijlocŭ de abonare este prin mandatŭ postalŭ. Abonamentele se plătescŭ înainte.

Rugămŭ pe domnii abonaţĭ sĕ binevoiéscă a ne da lămuritŭ adresa, ca trimiterea diarului sĕ nu sufere nicĭ cea mai mică întârdiere.

Tarifa anunciurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserţiunĭ şi reclame pag. a III linia à . „ —„ 10

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ 10%
„ „ „ 5— 8 „ 15%
„ „ „ 9—11 „ 20%
„ „ „ 12—15 „ 30%
„ „ „ 16—20 „ 40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ 50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Braşovŭ 1|13 Maiŭ 1884.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tipografia Alexi Braşovŭ.